

Reactie op het voorontwerp van wet houdende diverse bepalingen inzake gezondheid.

Vanwege: De Psychologencommissie (opgericht door de Wet van 8 november 1993 tot bescherming van de titel van psycholoog)

Datum: 8 augustus 2025

Onderwerp: Analyse betreffende het voorontwerp van wet houdende diverse bepalingen inzake gezondheid, in het bijzonder met betrekking tot de schrapping van de verplichte stage voor klinisch psychologen en orthopedagogen.^{1f}

1. Inleiding: Rol en bevoegdheid van de Psychologencommissie²

De Psychologencommissie is een publiekrechtelijke rechtspersoon met wettelijke grondslag in de Wet van 8 november 1993 tot bescherming van de titel van psycholoog en het Koninklijk Besluit van 2 april 2014 tot vaststelling van de voorschriften inzake de plichtenleer van de psycholoog.

De Psychologencommissie beschermt de titel van ‘psycholoog’³ en is dé instantie die toezicht houdt op de deontologisch correcte beroepsuitoefening van erkende psychologen⁴ in België.

¹ <https://overlegorganen.gezondheid.belgie.be/nl/documenten/evenredigheid-voorontwerp-van-wet-houdende-diverse-bepalingen-inzake-gezondheid>.

² De Psychologencommissie behartigt niet de beroepsbelangen van psychologen (dit doen de beroepsverenigingen), maar waarborgt wel de professionele identiteit en de waardigheid van de discipline door de betrouwbaarheid van de titel ‘psycholoog’ te garanderen.

³ De Psychologencommissie treedt actief op tegen het onwettig gebruik van de titel ‘psycholoog’, nl. wanneer iemand zonder de vereiste rechten of erkenning activiteiten uitvoert waarvoor de beschermde titel nodig is, of zichzelf als psycholoog presenteert.

⁴ De Psychologencommissie is de enige instantie die toezicht houdt op het ethisch handelen van erkende psychologen in België. Op 1 augustus 2025 stonden 17554 psychologen onder dit toezicht, waarvan 15677 zich in de klinische sector inschrijven. Het toezicht op de deontologische code en tuchtprocedures zijn er rechtstreeks op gericht om de rechten van

Ze waakt over de bescherming van het publiek, zowel tegen onbevoegden of ondeskundigen door ervoor te zorgen dat enkel academisch opgeleide⁵ personen, die ingeschreven zijn op de door de Commissie bijgehouden lijst, de titel 'psycholoog' mogen voeren, als door toe te zien op de toepassing van de deontologische regels. Op die manier bevordert ze een ethisch verantwoorde praktijk op basis van deontologische regels, en organiseert de Tuchtraad⁶ van de Commissie zittingen om klachten over ingeschreven psychologen te behandelen.

Verder dient ze de waardigheid van het beroep te beschermen: “De bepalingen van deze code [...] hebben tot doel het publiek te beschermen, de waardigheid en de integriteit van het beroep te bewaren en de kwaliteit van de door de houders van de titel van psycholoog gepresteerde diensten te waarborgen.” (Art. 2 Koninklijk besluit van 2 april 2014 tot vaststelling van de voorschriften inzake de plichtenleer van de psycholoog).

Door ervoor te zorgen dat personen die de titel voeren over de juiste kwalificaties beschikken en zich houden aan een deontologische code⁷, vervult ze een sleutelrol in het waarborgen van een kwaliteitsvolle beroepsuitoefening door alle psychologen, waaronder ook klinisch psychologen.

---

de cliënt te beschermen, zoals recht op bekwaame, integere en zorgvuldige hulpverlening als ook inbreuken op deontologische regels actief te sanctioneren.

⁵ Een door een Belgische universiteit uitgereikt diploma in de psychologie (of een gelijkgesteld buitenlands diploma) en overgangsmaatregelen voor andere studies uit het verleden. De actuele lijst van personen, opgedeeld in sectoren waaronder de klinische, die gerechtigd zijn de titel psycholoog te voeren kan men raadplegen onder: https://www.compsy.be/nl_BE/search.

⁶ De tuchtrechtelijke instanties van de Psychologencommissie werken autonoom en zijn bevoegd voor de deontologie van alle psychologen in België. De tuchtraden hebben een complementaire rol ten opzichte van de “Federale Commissie voor toezicht op de praktijkvoering in de gezondheidszorg” (kort Toezichtcommissie) die bevoegd is voor de fysieke en psychische geschiktheid van gezondheidszorgbeoefenaars, de naleving van de bepalingen van de Kwaliteitswet en de wettige uitoefening van het beroep – en dus niet voor de deontologie. <https://www.health.belgium.be/nl/de-kwaliteitswet-voor-gezondheidszorgbeoefenaars>.

⁷ Door de bescherming van de titel ‘psycholoog’ op basis van diplomaveristen, als ook de deontologische regels die verboden zijn aan het gebruik van die titel (zoals artikel 30 van de deontologische code, over permanente en weloverwogen interdisciplinaire bijscholing), zorgt de Psychologencommissie ervoor dat er vanuit deontologische invalshoek een zekere waarborg geboden wordt met betrekking tot een kwaliteitsvolle beroepsuitoefening.

De wet geeft de Commissie een opdracht van algemeen belang om het vertrouwen in de psychologische praktijk te bewaren en heeft sinds de hervorming in 2024 een belangrijke maatschappelijke opdracht bijgekregen:

“3° de beroepsbeoefenaars en de gebruikers te informeren over de bepalingen van algemeen belang die verband houden met de opdrachten van de Psychologencommissie.” (Art. 5, § 1 Wet van 8 november 1993).

Waar de professionele stage⁸ (of Gesuperviseerde Professionele Praktijk - GPP) verankerd is in de regelgeving van de Gecoördineerde wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, heeft zij directe impact op de kwaliteit, integriteit en maatschappelijke legitimiteit van het beroep⁹ van psycholoog in zijn geheel.

De schrapping van de GPP raakt aan de kernbevoegdheid van de Psychologencommissie.

2. Context van de geplande schrapping van de GPP

De verplichting tot een professioneel stagejaar (1.680 uur gesuperviseerde praktijk binnen een erkende praktijk en bij een erkende stagemeester) werd verankerd in de wet om de kwaliteit van de autonome uitoefening van het beroep van klinisch psycholoog te waarborgen, met als doel:

- veilige instroom van nieuwe beroepsbeoefenaars met voldoende praktijkervaring en supervisie;
- bescherming van patiënten tegen mogelijk onbekwaam of onzorgvuldig handelen;
- verankering van beroepsethiek bij pas afgestudeerde psychologen.

De verplichte GPP wordt vervangen door een vrijwillige, niet bindende intervisie, supervisie en permanente vorming¹⁰. Iedere afgestudeerde klinisch psycholoog ontvangt

---

⁸ De Gesuperviseerde Professionele Praktijk – GPP wordt doorgaans als term gebruikt voor de verplichte professionele stage voor wie erkend wil worden als klinisch psycholoog of klinisch orthopedagoog in België.

⁹ De gecoördineerde wet van 10 mei 2015 is uitsluitend van toepassing op psychologen binnen de klinische sector. Wij gaan er echter van uit dat wijzigingen in het regelgevend kader, en de daaruit voortvloeiende impact op de kwaliteit, ook een effect hebben op de perceptie van de integriteit van alle psychologen, evenals op de legitimiteit van het beroep in het algemeen.

¹⁰ De concrete kwaliteitsgaranties die momenteel voorzien zijn in paragraaf 4 (artikel 68/1, van de gecoördineerde

dus vanaf 2026 automatisch de erkenning om autonoom de klinische psychologie te kunnen uitoefenen.

De Minister van Volksgezondheid motiveert de schrapping van de verplichte GPP met praktische bezwaren, en verwijst naar een gebrek aan stageplaatsen en het onvoldoende functioneren van het systeem in de praktijk.¹¹

Wij erkennen de inspanningen van de minister om een oplossing te vinden voor pas afgestudeerden in de richting klinische psychologie, met name voor het probleem dat de start van de verplichte professionele stage de afgelopen jaren herhaaldelijk met een jaar is uitgesteld.

Daarnaast waarderen wij de intentie om startende klinisch psychologen te ondersteunen bij het begin van hun loopbaan door belangrijke principes zoals intervisie, supervisie en permanente vorming te benadrukken. Wij achten het belangrijk te vermelden dat deze elementen al geruime tijd structureel deel uitmaken van de professionele standaard binnen de klinische psychologie.

3. Implicaties van de schrapping voor de discipline en de samenleving

3.1. Voor de psychologische discipline

- **Devaluatie van het beroep:** Het wegnemen van een kwaliteitsfilter ondermijnt de professionele standaard¹² en de maatschappelijk erkende expertise van de psycholoog.

---

wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen) – namelijk de door de Koning vastgestelde regels inzake de professionele stage, inclusief de verplichting om te werken met erkende stagediensten en stagemeeesters – wordt opgeheven en herleid tot onduidelijke bepalingen rond intervisie, supervisie en permanente vorming. Deze zijn niet langer aan bindende regels onderworpen en maken sowieso deel uit van wat algemeen als ‘good practice’ wordt beschouwd. Eventuele tekortkomingen hierop kunnen enkel via een klacht bij de Psychologencommissie (de Toezichtcommissie mist de bevoegdheid hierover) worden gesanctioneerd, zonder dat dit een rechtstreeks effect heeft op de toegang tot of de uitoefening van het beroep van klinisch psycholoog.

¹¹ Door een structureel tekort aan stageplaatsen kunnen niet alle kandidaten het traject tijdig doorlopen. Bovendien ontbreken de nodige middelen en begeleiding om de beoogde kwaliteitsgaranties te bieden. De administratieve belasting voor zowel stagemeeesters als opleidingsplaatsen is onevenredig hoog, en er zijn dan ook te weinig plaatsen.

¹² Naast het feit dat wij niet langer streven naar een vooraf bepaald kwaliteitsniveau van een gesuperviseerd praktijkjaar in België, heeft dit ook een aanzienlijke impact op psychologen die zich in een ander Europees land willen vestigen. Zij ondervinden namelijk steeds meer moeilijkheden om hun diploma en beroepservaring erkend te krijgen. “Only individuals who can prove that they have followed an academic curriculum that meets the following requirements and have completed the equivalent of one year supervised practice, making a total of at least 6 years (360 ECTS) of standard education and training, may meet EuroPsy Standards and qualify for the EuroPsy Certificate and entry on the

- **Lacune in beroepsopleiding:** Pas afgestudeerde psychologen zullen autonoom mogen werken zonder de noodzakelijke praktijkervaring, met verhoogde kans op fouten of ethisch problematisch handelen.

3.2. Voor patiënten en samenleving

- **Verminderd recht op kwaliteitsvolle zorg:** Artikel 23 van de Grondwet waarborgt het recht op bescherming van gezondheid. Het verzuimen en niet installeren van dit kwaliteitsborgingsmechanisme is strijdig met deze grondwettelijke verplichting.

- **Vertrouwensbeginsel:** Burgers mogen erop vertrouwen dat een psycholoog, in deze een erkende klinisch psycholoog - voldoende praktijkervaring heeft. Het niet uitvoeren van de GPP doorbreekt deze gerechtvaardigde verwachting en schaadt de rechtszekerheid.

- **Verlies van vertrouwen:** Burgers en instellingen kunnen minder vertrouwen hebben in psychologische zorg.

- Toename van aansprakelijkheidszaken: Met verplichte supervisie neemt het risico op psychologische schade en daaropvolgende burgerlijke aansprakelijkheidsprocedures af,¹³ zo ook mogelijke klachten bij de Tuchtraad van de Psychologencommissie en de Federale Toezichtcommissie.

- Ongelijke behandeling: Andere gereguleerde beroepen (artsen, orthopedagogen, apothekers, makelaars, advocaten, notarissen) behouden een verplichte supervisiefase; het ongelijk behandelen van psychologen zonder objectieve rechtvaardiging kan strijdig zijn met art. 10-11 van de Grondwet en Richtlijn 2005/36/EG inzake beroepskwalificaties.

4. Juridische en maatschappelijke analyse vanuit de Psychologencommissie

4.1. Psychologencommissie als belanghebbende

Register.” The European Standard and Certificate in Psychology set by EFPA, <https://www.efpa.eu/sites/default/files/2025-07/EuroPsy%20Regulations%202025.pdf> en <https://www.efpa.eu/europsy>

¹³ Dit zorgt voor een verhoogd risico op een administratieve rompslomp, wat nogmaals vertragingen teweeg zou brengen in gerechtelijke procedures (die al vaak vertraagd zijn) en de rechtsinstanties nog meer zou belasten.

De Psychologencommissie heeft een wettelijke opdracht tot kwaliteitsbewaking. Beslissingen die rechtstreeks impact hebben op de toegang tot het beroep (met name de titel) en op de bekwaamheidsnormen vallen binnen haar bevoegdheidsdomein¹⁴.

4.2. Schending van grondrechten en beginselen van behoorlijk bestuur

- **Recht op kwaliteitsvolle zorg:** Niet uitvoeren van de GPP zonder adequaat alternatief komt op gespannen voet te staan met artikel 23 Grondwet en artikel 5 Wet Patiëntenrechten.

- **Vertrouwensbeginsel:** Overheid moet voorzienbare en betrouwbare kwaliteitsgaranties behouden in gereguleerde beroepen.

- **Proportionaliteitsbeginsel:** Beleidsmatige problemen (o.a. gebrek aan stageplaatsen) kunnen niet rechtvaardigen dat een essentiële kwaliteitsnorm niet wordt uitgevoerd; minder ingrijpende alternatieven zijn beschikbaar¹⁵.

- **Voorzorgsbeginsel:** In gereguleerde beroepen met impact op gezondheid moet de wetgever minimale kwaliteitswaarborgen behouden (Richtlijn 2005/36/EG¹⁶).

4.3. Deontologische lacune en preventieve functie van de professionele stage

De deontologische code voor psychologen verplicht hen te handelen binnen hun competentie¹⁷. Zonder de verplichte professionele stage bestaat er geen wettelijke garantie

---

¹⁴ Deontologisch toezicht impliceert rechtstreeks kwaliteitscontrole van het beroepsmatig handelen en omvat bewaking van competenties, integriteit en vakbekwaamheid. Verder de bescherming van de waardigheid van het beroep geeft haar een ruim mandaat om maatregelen te nemen die de kwaliteit en geloofwaardigheid van de titel en beroepsuitoefening waarborgen en geeft haar juridische grond om te waken over minimumnormen van kwaliteit.

¹⁵ De Federale Raad voor de Geestelijke Gezondheidszorgberoepen (FRGGZ) heeft in 2024 een werkgroep opgericht met brede vertegenwoordiging van universiteiten, zorginstellingen, beroepsverenigingen en studenten, om een alternatief voorstel voor de uitrol van de professionele stage te ontwikkelen. Het voorontwerp van de minister werd opgesteld voordat dit advies beschikbaar was, waardoor de voorgestelde oplossing vanuit het veld niet kon worden meegenomen in de toetsing van het ontwerp.

¹⁶ "(6) Het vergemakkelijken van de dienstverrichting dient te geschieden met strikte inachtneming van de volksgezondheid, de openbare veiligheid en de consumentenbescherming." En "(44) Deze richtlijn laat de maatregelen die noodzakelijk zijn om een hoog niveau van gezondheids- en consumentenbescherming te waarborgen, onverlet,"; Richtlijn (EU) nr. 2005/36/EG van Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties, Pb.L. 30 september 2009, geconsulteerd via <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32005L0036>.

¹⁷ Artikel 25 en 32 deontologische code voor psychologen; Koninklijk Besluit van 2 april 2014 tot vaststelling van de voorschriften inzake de plichtenleer van de psycholoog.

dat pas afgestudeerde psychologen deze competentie effectief bezitten of de mogelijkheid hebben deze voldoende te ontwikkelen. Een dergelijke maatregel zou de preventieve bescherming tegen incompetent handelen wegnemen, het risico op deontologische fouten verhogen en laat enkel nog een reactieve tuchtprocedure als remediëring over.

5. Conclusie

De Psychologencommissie verzoekt de overheid het voorontwerp tot schrapping van de Gesuperviseerde Professionele Praktijk (GPP) voor klinisch psychologen en orthopedagogen in te trekken of met het veld te herzien, omdat deze schrapping:

De kwaliteit van het beroep ondermijnt, dit door het wegnemen van een essentiële kwaliteitsfilter, wat leidt tot devaluatie van de professionele standaard en lacunes in praktijkervaring en ethische verankering bij pas afgestudeerde psychologen.

Het recht op kwaliteitsvolle zorg (art. 23 Grondwet en art. 5 Wet Patiëntenrechten) schendt, omdat patiënten het risico lopen geholpen te worden door psychologen zonder voldoende praktijkervaring en supervisie.

Het vertrouwensbeginsel en de rechtszekerheid doorbreekt, aangezien burgers en instellingen erop mogen rekenen dat erkende psychologen minimaal gesuperviseerde praktijkervaring hebben opgedaan.

Het vertrouwen in de psychologische zorg aantast, wat kan leiden tot verlies aan maatschappelijke legitimiteit.

Ongelijke behandeling creëert, doordat andere gereguleerde beroepen (zoals artsen en apothekers) wél een verplichte supervisiefase behouden, in strijd met art. 10-11 Grondwet en Richtlijn 2005/36/EG inzake beroepskwalificaties.

Het proportionaliteits- en voorzorgsbeginsel miskent, aangezien praktische problemen met stageplaatsen niet kunnen rechtvaardigen dat een fundamentele waarborg voor

patiëntveiligheid wordt verwijderd, terwijl minder ingrijpende alternatieven beschikbaar zijn.

Een deontologisch vacuüm achterlaat, waarbij geen wettelijke garantie bestaat dat beginnende psychologen binnen hun competentie handelen, wat leidt tot een louter reactieve tuchtrechtelijke bescherming in plaats van preventieve kwaliteitsborging.

Daarnaast benadrukt de Psychologencommissie dat zij, krachtens haar wettelijke opdracht tot kwaliteitsbewaking en bescherming van de waardigheid en integriteit van het beroep, **juridisch gerechtvaardigd is om zich te verzetten** tegen maatregelen die deze kernopdracht aantasten en het maatschappelijk vertrouwen in de psychologische discipline ondergraven.

Voor de Psychologencommissie

Carl Defreyne, Voorzitter